

KAVRAM YANILGISI (3)

(...dünden devam)

Şeyh Galip de aşkı şöyle anlatmış:

Ey dil ey dil neye bû rütbede pür-gamsın sen

Gerçi vîrâne isen genc-i mutalsamsın sen

Secde-fermâ-yi melek zât-ı mükerremsin sen

Bildiğin gîbi değil cümleden akdemsin sen

Rûhsun nefha-i Cibrîl ile tev'emsin sen

Sırr-ı Hak'sın Mesel-i 'Îsî-i Meryem'sin sen

Hoşça bak zâtına kim zübde-i âlemsin sen

Merdüm-î dîde-i ekvân olan Âdemsin sen.

(Ey gönül, neden bu kadar gamla dolusun? Yıkık, döküksün ama tılsımlı bir defînesin. (Eskiden

parayı ve mücevherleri, dikkati çekmemek için harap yerlere gömerler, bulunmaması için de üfürükçülere tılsım yaptırırlar ve artık buna dokunmak isteyenlerin karşısına büyük bir yılanın çıkacağına inanırlardı. Ayrıca burada, "*Ben kırık gönüllerin yanındayım*" anlamındaki kudsî hadîse de işaret vardır). Meleklerin secde etmeleri emredilen, değeri yüceltilmiş bir varlıksın; bildiğin gibi değil, sen her varlıktan daha olgun, daha ilerisin.

Rûhsun, Cebrâîl'in üflemesiyle ikizsin; Tanrı'nın sırrısın. Meryem'in oğlu Îsâ gibisin. (Hz. Îsâ, melek Cebrâîl'in, bakire Meryem'e üflemesiyle, annesinin karnında oluşmuş ve babasız olarak yaratılmıştır. Âl-i İmrân Sûresinin 59. âyetinde Îsâ'nın yaratılışının, yine babasız olarak topraktan yaratılan Âdem'in yaratılışına benzediği belirtilmektedir ki beyitte bu âyete de işâret edilmektedir.

Kendine bir güzelce bak, sen âlemin özüsün, varlıkların gözbebeği olan insansın!)

Merteben ayn-ı müsemmâdadır esmâ sanma

Merciin Hâlik-i eşyâdadır eşyâ sanma

Gördüğün emr-i muhakkakları rû'yâ sanma

Başkasın kendini suretle heyûlâ sanma

Keşf ile sâbit olan ma'nîyi da'vâ sanma

Hakkınâ söylenen evsâfı müdârâ sanma

Hoşça bak zâtına kim zübde-i âlemsin sen

Merdüm-i dîde-i ekvân olan Âdemsin sen.

(Senin merteben, adlarda değil, adların sâhibinin kendisindedir. Sen, eşyaya değil, eşyâyı Yaratan Allâh'a döneceksin (Beyitte, Bakara Sûresinin 31. âyetine işaret vardır. O âyette, Allâh'ın, yarattığı Âdem'e, bütün isimleri öğrettiği belirtilmektedir. Tanrı adlarının hepsi insanda görüldüğü için, insan bir bakıma bütün Tanrı adlarının görüntüsü sayılır).

Gördüğün gerçekleri rüyâ sanma; sen başka bir varlıksın, kendini, her sûreti kabul eden heyûlâ yahut heyûlânın büründüğü sûret zannetme (Her şekle giren ilk temel maddeye heyûlâ denilir). Keşifle anlaşılan gerçeği kuru sav sanma. Hakkında söylenen vasıfları da hoş geçinmek, kompliman olmak için söylenmiş sözler sanma.)
